

Tko je napisao imenik Solinsko-Splitskih Biskupa nazvan po Farlatu: „Catalogus quartus Romanus“?

Don J. Jerkunica

Danijel Farlati u svomu djelu: »Illyricum sacrum« (Tomus I. str. 329) piše glede pisca »četvrtog rimskoga kataloga« ovako: »Hujus catalogi auctorem fuisse comperio Dalmatam quemdam, virum doctrina et eruditione insignem, qui Romae cum esset nomina omnium Episcoporum qui Salonae vel Spalati Pontificatum gesserunt, e tabulariis Romanis, haud majori studio et labore, quam fide ac diligentia collegit.... Hunc catalogum quamvis omnium fortasse recentissimum, caeteris tamen praeferendum censeo ob eam causam potissimum, quod in alijs ita confusa est series successioque veterum Episcoporum, ita perturbata, ut inferiores aetate atque ordine antepositi cum sint Episcopis superiorum temporum, hique in posteriora saecula detrusi, eorum plerique in alienum locum ac numerum invaserint: contra vero in catalogo Romano et temporum servantur gradus, et Episcoporum in ordinem Chronologicum distributio, sic apta et cohaerens, nihil ut sit praeposterum, nihil absurdum nihil a recta temporum ratione discrepans. Tota enim continuatio seriesque Antistitum adeo praeclare ordinata est, suisque aetatibus distincta, ut satis appareat et suum cuique locum ac numerum redditum fuisse, et neminem ab illis, quibus affixus est, temporibus dimoveri posse: omnes vero superiorum aetatum spatia sic implent occupantque, nihil ut vacuum reliquant, nullus ut praetermissus, nullus intrusus videatur.«

Na str.: 332 ovim pohvalnim riječima ocjenjuje rad pisca: »Hic vero admirari satis non possum exquisitam in hoc Catalogo conficiendo auctoris diligentiam, eximiamque antiquae pariter recentioris chronologiae et historiae scientiam...«

Po navedenim riječima Farlata, kako je on doznao, pisac je — ovoga »četvrtog rimskoga kataloga« — neki učenik Dalmatinac, koji je u Rimu prebivao i tamo ga napisao. A koji je to Dalmatinac?

Pismo Ivana Črnčića.

Don Mate Biočić, blagopokojni kanonik u Makarskoj, još kao mladi župnik, bio se obratio pismom na pokojnoga Ivana Črnčića.

u Rim, da bi ga izvijestio o zakladi Giorgiceo (= Juričin, kako ih upravo zovu u Kaštel Sućurcu). O toj zakladi Georgiceo, u našem sv. Jeronimu, koješta se pripovijedalo po K. Sućurcu, pak zato, jer su i Biočići po ženskoj lozi poticali od Georgicea, bio se obratio na Črnčića,¹ eda ga obavijesti, što je o tomu na stvari. Na to je Črnčić napisao dugo pismo Biočiću, koje ćemo donijeti onako kako je pisano, te u koliko se odnosi na naš zadatak.

Autentičan tumač.

U Rimu 22. 2. 1881.

Vele častni gospodine!

Evo veliku sam uzeo kartu, zašto mnogo će biti pisanja. No najprvo znajte, da što imam vele posla, da zato nisam Vam prije odgovorio. Pak držim, da mi ne ćete zamjeriti!

Juraj Giorgiceo (Vi ćete znati, kako su ga Hrvati zvali),² sin pokojnog Pavla de Castro S. Georgii Spalatensis Diocesis, a nadpop ove naše crkve, na 25 siječnja 1741 napisa svoju oporuku, ili bolje, napisa mu je bilježnik Monti, ter je ona i sada u bilježnika toga pridjevka. U toj oporuci ostavio je nekoliko papinih obveznica, kojim su govorili: »Luoghi di Monti«, pak evo kako je naredio, da tko ima uživati: ... (Sada Črnčić nastavlja, kako je oporučno zaklada Jurja Giorgiceo-Juričina učinjena na korist potomaka: u prvom redu muških, pak onda i ženskih, od brata mu Frane i Mihovila, ako bi »koj od istih hćeo doč, i istodobno došao bi u Rim za posvetiti se nauku«. Jurjev sinovac Pavao, sin Frane, jedini se okoristio tom zakladom, jer posle njegove smrti nadošle su, piše Črnčić, preinake i redukcije te zaklade). Poslije nego je opširno predočio redukciju te zaklade, ovako Črnčić nadalje piše: »U istoj je oporuci ovo: »A za razlog obvezni Misa i na svaki drugi bolji način ostavljam P. Kapitulju Metropolitanskom (Da ovo čuje pokojni Manger!)³ od Spljeta skup rukopisa stari uzdržavajući poviest Ilirika.« Ako Vas je volja trošiti, ja ću narediti bilježniku, da Vam svu prepíše

¹ Pok. Don M. Biočić bio je dao Črnčićevo pismo momu pok. stricu Don Frani, a on meni.

Riječi: »Kojesta se po K. Sućurcu pripovjedalo«, znače, da je narod pripovjedao, kako onaj, koji je od roda Juričina može poći u Rim, tamo lijepo zasjesti, te svega u obilju imati: tim riječima po pučku bila je izražena smisao oporučne zaklade Jurja Giorgiceo-Juričin.

² Velč. Don Ante Kadić poslao mi je iz Rima na 25 - XII 1933 neke prijepise iz Arhiva sv. Jeronima, do kojih je mogao doći, pak prema njima, vidi se, da su u knjigama sv. Jeronima na nekim mjestima pisali: G i o r g i c e o u J u r i č i ć.

³ Ovo, mora da se odnosi na Don Petra Manger, kanonika-dekana Splitskog rođena 23 - XI 1798, a umro 1877, koji se je osobitom ljubavlju zauzimao za glagolaško sjemenište u Priku, i koji je priredio za tiskanje g. 1873: »Constitutiones Synodus Dioecesis Spalatensis ann. 1688.«

oporuku. U Krku je obitelj Giuričeo (od koje i gosp. Nikola po-
tiče, koji se eno sada po Beču širi), pak pokojni Krčki biskup
Vitezić (Bog mi ga pomiluj!) pomisli, da ta oporuka spada na tu
obitelj; ali nespada, ako su se ti i pisali prije onako: Giorgiceei, ter
i svoji bili onim. Jer Krčkim biskupom od 1653 do 1660 god. bio
je Juraj Giorgiceei, ter Splitjanin. I taj je bio stricem Franu
Giorgiceu ovdje nadpopu do 1726 god., a predstricem nadpopu
Jurju. Evo kakav je nadpis u našoj crkvi:

Franji Georgiceo⁴ Splitsčaninu, koji je više od 50 godina bio
nadpop ovoga hrama, koga je njegov stric Jure Georgiceo Biskup
Krka poslao bio u Rim po napatku Benedikta kardinala Odeskalka;
svojom je učenošću, razboritošću i pobožnošću osobito omilio spo-
menutomu kardinalu, a zatim Inocentu XI, i Alesandru VIII. Kle-
ment XI. odredi ga kao svoga ođaslanika, da izmiri s Rimskom
Crkvom Ruskog cara i cijeli ruski narod. Bio je na osobiti način
dostojan biskupskog dostojanstva, koje mu je bilo često i od srca
ponudeno, ali ga je odbio. Ovomu čovjeku velikom i čestitom, koji
je bio na osobiti način zaslužan za ilirski narod, svomu predra-

⁴ Ovaj nadgrobni spomen natpis sada je uzidan do glavnog oltara u
sv. Jeronimu uz onaj Ivana Lučića i Gradića, a na latinskom jeziku glasi
ovako:

D. O. M.
Francisco Georgicaeo Spalatensi
Per Annos amplius L. Templi hujus Archipresb,
a Georgio Georgicaeo Epo Veglen. patruo Suo
Hortatu Benedicti card. Odescalchi
Romam. misso
Doctrina. prudentia. Religione
Eidem card: Inocentio inde XI et Alexandro VIII
summe accepto
A Clemente XI ad conciliandum Romanae Ecclesiae
Ruthenorum Imp: Totamq. Gentem
Ablegato designato.
Episcopali Dignitate
Vel quod Ultro et saepius Oblatam recusaverit,
Dignissimo,
De Illyricae Natione Praeclare Merito
Georgius Georgicaeus ex Frat: Nepos Archip. success,
Patruo Optimo,
Viro Magnanimo Integerrimo M. P.
Obiit fere nonagenarius
Prid: Id: Jan: a. D. MDCCXXIX.

Ovaj natpis tiskao je i prof. Š. Ljubić u: »Dizionario Biografico degli
uomini illustri della Dalmazia« na str.: 141; a jednako, prepisao ga u Rimu,
i poslao mi veleč. Kadić.

gomu stricu postavio je ovaj spomenik njegov sinovac i nasljednik kao nadpop. Umre malne od 90 godina na 12 siječnja 1729.

Srdačno Vas pozdravljam

Ivan Črnčić

Iz ovoga Črnčićeva pisma, dosljedno iz oporučne zaklade Jurja Georgicea iz godine 1741 jasno se razabire, da je isti ostavio Metropolitanskom Kaptolu u Splitu: »skup rukopisa stari uzdržavajući povijest Ilirika.« I na temelju toga cijenimo, da ćemo moći odgovoriti, koji je bio Dalmatinac, koji je napisao: »Četvrti rimski katalog«. — Nu, prije odgovora na to, vrlo će biti zgodno, da se upoznamo, koliko je moguće, sa članovima plemena Georgicea-Juričin, jer će nam i odatle probiti koja svijetla zraka, te odgovor olakšati

Georgicej (Giorgicej) — Juričini.

U njihovom rodnom mjestu, Kaštel Sućurcu, zvali su se Juričin. I ako n. pr. Dr. Mantuani piše⁶ za Atanasija Georgicea, da se »svi povjesničari slažu u tomu, da se je rodio u Splitu«, to ipak nije istinito ni za Atanasija, jer se uopće ne nalazi nikakvih Georgicea ili Giorgicea u maticama Splita, koje postoje čak i god. 1600, te se o tomu može svatko lasno osvjedočiti. Kad baš spomenusmo Atanasija Georgicea, s njim ću i započeti opisivanje poznatih ličnosti plemena Juričin-Georgiceo,

I. Atanazij Georgiceo-Juričin, po nekima piscima, rodio se je 1580 ili 1590, a slično po nekima, umro je godine 1640 ili 1650, kako je to provjerio Dr. J. Mantuani⁶; Fr. M. V. Batinić piše, bez ikakve ograde, da se je rodio g. 1580, a umro 1650 godine⁷; prof. pak Sime Ljubić piše, da se je rodio godine 1590, a da je umro u Zagrebu 1660 godine.⁸ Vrijedno je sve prenijeti, što Ljubić piše o Atanaziju, jer nam u kratko predložuje život i djela njegova.

»Grgičević Atanazije (Georgiceo ili bolje Jurjević) rodi se g. 1590 u Spletu. Doprši nauke u Ferdinandskom zavodu u Gradcu. Cesar Ferdinand II, toliko ga ljubijaše, da ga je odpravio kao svoga poslanika k poljskomu kralju i ruskomu velikomu knezu za važne poslove, a tako ih dobro obaví, da je od cesara dobio liepe darove i časti. (Kako Dr. Mantuani piše: dobio je čast tajnog savjetnika i imanje; Donja Švarča kod Karlovca⁹). Umre u Zagrebu g. 1660.

⁶ »Sveta Cecilija« god. IX. 1915, Dr. Josip Mantuani: »Hrvatska crkvena pjesmarica iz godine 1635« na str.: 74.

⁶ »Sveta Cecilija« isto, na str. 74.

⁷ »Starine« Jugoslavenske Akademije, Zagreb, knjiga XVII, god. 1885. — Fr. U. V. Batinić: »Izvišće Atanasija Georgicea g. 1626«.

⁸ Prof. Sime Ljubić: »Ogledalo književne Povijesti Jugoslavenske«, knjiga II, str. 400.

⁹ Sveta Cecilija«, 1915, na str. 75.

Njegova su pjesnička djela: a) Tome Kempisa od nasliđovanja Isukrstova, knjige četiri u pisni sastavljene, u Beču 1629. u 12. i, valjda naš najbolji prevod Kempisa; b) Nasliđovanja duhovna, u kojih se uzdarži način, kako bi moga svaki dobar karstianin svaki dan i u koje vrime Boga i stvorca svoga moliti, s inimi molitvami i pisni Bl. D. M. i ostalih Svetih, a navlastito na poglavite blagdane duhovno i koristno sebe zabaviti, u Beču 1633. u 12; c) Pjesni za najpoglavitiije, najsvetije i najveselije dni svega godišta složene, i kako se u organe s jednim glasom mogu spivati u Beču 1635, u 4 i. (O toj hrvatskoj crkvenoj pjesmarici pisao je u sv. Ceciliji u tri broja: IV, V i VI g, 1915 Dr. Josip Mantuani).

Ljubić¹⁰ nadalje piše, da je Atanasij Juričin-Georgiceo u prozi složio: a) Prilike i pomišljanje srca človičanskoga u Beču 1633, u 16; b) Nastojanja duhovna (Po Tanzlingheru: Nastavnik duhovni), u Beču 1633, u 16 i.

Isti pisac u svomu: »Dizionario biografico...¹¹, pošto je nabrojio tiskana djela Atanasija Georgicea-Juričin, ovako je završio: »il restante, inedito« — »ostalo, nije izdano«.

Na temelju ovoga prikaza vidi se, da je Atanasij Georgiceo-Juričin bio: pjesnik, muzicista, prozaista i vrstan diplomata, a bio je i vrstan poznavalac jezika: glagolskog, hrvatskog i drugih okolnih slavenskih, kako se to razabire iz izvješća bečkog nuncija Karla Caraffa od 4-II 1626 na kardinala prefekta Propagandae Fidei. Spomenuti nuncioj Caraffa u tomu svomu izvješću¹² piše, da mu javlja Tršćanski biskup (taj bi imao biti: Rinaldo Skrlić, prema Dr. Luke Jelića: Fontes Historici Liturgiae Glogolitico-Romanae, XVII vijek, str.: 15, br. 48) o ne-

¹⁰ Ljubić: »Ogledalo...« II, str. 448.

¹¹ S. Ljubić: »Dizionario Biografico...« str. 141.

¹² »Starine« Jug. Ak., Zagreb, knjiga XXIV, g. 1891. — O. Euzebij Fermedžin: »Listovi o izdanju glagolskih knjiga... od 1620—1648«, str. 6; te — Dr. Luka Jelić: »Fontes Liturgioe glagolito-Romanoe, saecul. XVII, str. 17, br. 53.

Nuncij Caraffa prema dojavu Tršćanskog Biskupa piše na Prefekta Propagandae u Rim, da je neki kanonik Zagrebački: Atanasij Georgiceo »che veramente ha tutte quelle buone qualità, che a questo proposito (za tiskanje glagolskih crkvnih knjiga) si possono desiderare, poichè non solo é di ottime lettere e di nazione Dalmatino, ma possiede francamente tutte le altre lingue, che sono a confini o dipendono da quella come materna, poichè ha fatto sopra ciò studio particolare e riesce nel traslatare di stupore, vengo a proporlo a V. S. I. Ilma affinché dovendosi fare un opera così singolare col parere di più soggetti sia fatto con tutta quella perfezione, che si richiede; et a v. S. Illma fo humlissima riverenza.

Vienna il 4 Febb. 1626.

Umil. e devot...«

kom Zagrebačkom kanoniku po imenu: Atanasiju Georgiceu, koji ima sva ona lijepa svojstva, što su za taj posao (t. j. za tiskanje novih glagolskih crkvnih knjiga) potrebna, jer ne samo da je veoma učen i rođeni Dalmatinac, već također dobro poznaje i sve ostale jezike, koji su srodni (glagoljskom) ili potiču od njega kao od materinskog, taj je posebno učio i divno ga prevodi pak ga zato Vašoj Presvjetlosti predlažem da kad se ima izvršiti to osobito djelo, neka bude i učinjeno, kako to većina misli, što savršenije, kako je i potreba.

Iz ovoga pisma nuncija Caraffe vidi se da je Atanasij Georgiceo-Juričin bio Zagrebački kanonik oko godine 1626, dok Dr. Mantuani piše u sv. Ceciliji¹³: »Naprotiv možemo prilično tvrditi, da Georgiceo nije uopće bio niti svećenik«, dok stalno tvrdi, da nije bio Zagrebački kanonik, jer da se u popisu kanonika oko god. 1626 ne može naći. Uz to bi, dalje piše Mantuani, Zagrebački Kaptol *ja-mačno napomenuo u svomu pismu g. 1629 na bana Sigismunda Erdedy-a glede uvođenja Georgicea u posjed imanja Donje Švarče, da je prije tri godine Georgiceo bio njegov član (canonicus noster), kad bi on bio ikada pripadao tom zboru. — Ove pak razloge navada Dr. Mantuani, da Atanasij nije bio niti svećenik: Atanasija Georgicea u listinam uvođenja na imanje Švarče nazivlje se »egregius«, a drugi put »generosus«, a ti se predikati ne davaju osobama svećeničkog staleža; pak suviše i s toga, što se u ispravi »introductionis et statutoria« napominje ... »pro se ipso haeredibusque et posteritatibus suis universis«, po čemu bi se moglo naslućivati, da je bio možda oženjen, te imao djece.*

Ako je ovo zaključivanje Dr. Mautuana doista ispravno, to bi Atanasij Georgiceo-Juričin bio iznimka između svih ostalih istaknutih članova plemena Juričin-Georgiceo, koji su svi redom bili odlični svećenici.

Godine 1625 Atanasij je otputovao, po želji carevoj, preko Ugarske u Bosnu. — poklonio se Gospi od Olova i prikazao joj darove: cara, carice i grofa Althahna. O tomu svomu putovanju i poslanstvu Atanasij je cara i pismeno izvijestio. Njegovo je poslanstvo sjajno uspjele: jer, mjesto Francuskih Kapucina, koji su već g. 1625 bili dobili odobrenje od Svete Stolice, da mogu početi u Erdelj, posli u god. 1627 bosanski franjevci pod upravom fra Marka Bandulovića, Skopljanina. — Fr. M. V. Batinić — na koncu priopćena Atanasijeva izvješća, ovako o njemu govori: »Atanasij Georgiceo bio je čovjek na umu bistar, a na srcu plemenit, spada među najodličnije muževe južnoga slovenstva.«¹⁴

U godini 1629 slijedilo je Atanasijevo poslanstvo u Poljsku, o komu govorismo prema Ljubiću, odmah pri početku.

¹³ »Sveta Cecilija«, 1915, str. 75.

¹⁴ »Starine«, knjiga XVII.

Dr. Mantuani¹⁵ navadajući tiskana djela Atanasija Georgicea-Juričina piše: »Premda književnici cijene književni rad Georgicejev, ipak nije osim Kukuljevića,¹⁶ koliko ja znadem, nijedan priopćio ništa iz njegovih djela u modernim izdanjima. Pa i Kukuljević ograničio se jedino na njegovu najznamenitiju knjigu: »Od nasliđovanja Isukrstova«, te je iz nje za primjer priopćio jedanajest odlomaka.« — Dr. Mantuani zamolio je i Dr. Branka Vodnika, literarnog historičara, da bi se izjavio o književnom radu Atanasija Georgicea, pak isti ovako sudi: »Pisni za najpoglavitije, najveselije dni...« najznatnije i najzanimljivije djelo je A. Georgicea, ali ne kao djelo pjesnika, već kao djelo skladatelja... Gosp. Dr. J. Mantuani je vrlo dobro istakao, da je Georgiceo imao podati dogmatski pravilne pjesme. Tu nije moglo biti pravoga pjesničkog stvaranja. Ipak, valja Georgiceu priznati jednu odliku, koju nemaju svi protivreformatorski naši pjesnici: on se jasno izražava, jezik mu nije zapleten i skalupljen, a misli se njegove izvijaju jednostavno i lijepo.«

Dr. Mantuani, kao stručnjak muzike, govori: »Unatoč tomu, da nam Georgiceo kao skladatelj pruža u svojim pjesmama glazbu na tuđoj, talijanskoj podlozi, (koju će biti naučio u Gradcu, u Ferdinandovu zavodu, od Isusovaca), ipak je kušao pogoditi popularan ton.«¹⁷ Baš obzirom na spominanje »popularnog tona« Georgiceova, treba istaći da u Kaštelima i naokolo njih, još i dandanas pjeva se pripjev na Uskrs istim riječima i istim tonom, kako je u pjesmarici Georgicea; pripjev pak Božićni sačuvao se s istim riječima, ali se napjev nešto izmjenio. — Glede Atanasijeve pjesme: »Na Blagdan Vzvisenya Blažene Divice Marije«, o kojoj reče Dr. Mantuani »da joj je sastavljen dogmatičko-asketičan tekst uspelim stihovima«¹⁸ pripominjem, da joj napjev dosta sličan našem narodnom, pak lahko, da se je Georgiceo-Juričin poslužio u toj pjesmi i u drugima sa već onda postojećim našim narodnim — nabožnim napjevima.

Kukuljević pribraja Atanasija Georgicea-Juričin kao pjesnika među književnike XVII. stoljeća s onu stranu Velebita, jer je veći dio života, a može se reći poglaviti, proživio u Gracu, Zagrebu, Beču, Rijeci, a u Zagrebu je i umro oko 1640. Nabrajajući zatim njegova tiskana djela, ovako završuje: »Kako se iz naslova njegovih knjiga vidi, pisao je Georgijević samo o pobožnih stvarih, te je o njih i pjevao. Njegov čakavski jezik pripada više jeziku 16. vijeka, nego onoj školi, koju u Zadru Baraković, a u Dubrovniku Gundulić i ostali pjesnici 17. vijeka u Dalmaciji utemeljiše; ali kao

¹⁵ »Sveta Cecilija«, 1915, sv. IV str. 77; sv. VI str. 128.

¹⁶ Kukuljević: »Arhiv za povijesnicu jugoslavensku«, knjiga IX. str. 198.

¹⁷ »Sveta Cecilija«, 1915, str. 79.

¹⁸ »Sveta Cecilija«, 1915, str. 78.

pjesnik mnogo je gorji od mnogih pjesnikah 16. vijeka; mnogi njegovi srokovi nevaljaju upravo ništa, te vrijedjaju duh i sluh; nu smier njegovih pjesamah vriedi pohvale, a u njih ima mnogo morala i dobre pouke, ako je u njih i malo poetičkog uzleta. Njegova proza svakako je mnogo bolja.¹⁹

Poslije tih riječi Kukuljevića evo što sudi Dr. Mantuani: »Tekst naše pjesmarice (t. j. Atanasijeve) potvrđuje nam Kukuljevićev sud o Georgiceu uopće. Ipak, čini se, da nedostatak pjesničkog poleta nije bio srašten s njegovim čuvstvovanjem, nije bio bezuvjetno habituelan. Ondje, gdje se Georgiceo drži kojeg teksta, nema slobodnog poleta, ondje je njegova pjesnička mašta podređena djelu njegova uma. Ondje pak, gdje on slobodno stvara, ne može mu se zaniijekati pjesničke nadarenosti i pučko-narodnog čuvstvovanja. U njegovoj pjesmarici imaju najmanje pjesničkog poleta prve četiri pjesme, jer se je dosta točno držao dugih evangjeoskih perikopa. Tako se drži u prvoj pjesmi zornične mise; u drugoj je upotrebio evangjelje prve i druge božične mise blagdana nevine dječice i Bogojavljenja... Kad' bi Georgiceo samostalnije pjevao, pokazao bi bez dvojbe više pjesničkog čuvstva i poleta, jer mu se pjesnički dar, ne može zaniijekati. To pak u prilikama, u kojima je živio, obzirom na crkvenu pjesmu i na stroge zahtjeve tadanje dogmatike nije mogao učiniti.«²⁰

2. Poslije smrti ninskog biskupa Šimuna Divnića, bio je imenovan ninskim biskupom²¹ **Juraj Georgiceo-Juričin** u julu g. 1649. od pape Inocenta X. Još nije bio posvećen za biskupa, kad ga isti Inocent X. na 22. IX. 1653. imenovan krčkim biskupom iza smrti Konstantina de Rubeis, obvezom, da ima popraviti biskupsku kuću, kako to bude uzmogao.

Farlati piše, da se je Juraj rodio »u Sućurcu, što je kaštio Splitske biskupije«,²² a ovako ga u kratko opisuje: »Bio je muž velikodušan, marljiv, radišan, dobrotvoran i plemenit.«²³

Godine 1659. obavio je pastirski pohod po cijeloj biskupiji, a godine 1660. preminuo; u julu iste godine već mu je bio imenovan nasljednik Frane de Marchi, Splitsčanin.

Kako Dr Mantuani piše,²⁴ biskup Juraj Georgiceo-Juričin preveo je na hrvatski knjigu jednog redovnika: »Modus bene moriendi«.

¹⁹ Kukuljević: »Arhiv...«, knj. IX, str. 199.

²⁰ »Sveta Cecilija«, 1915, str. 78.

²¹ D. Farlati: »Illyricum sacrum«, Tom. IV, str. 230.

²² Farlati: »Illyricum sacrum«, Tom. V, str. 313 piše: »natus Sufluratii, quod est castellum episcopole dioecesis Spalatensis«.

²³ Farlati: S. c. str. 313: »Vir fuit excelsi animi, navus et industrius, beneficus et liberalis«.

²⁴ »Sv. Cecilija«, g. 1915, str. 74.

Na istom mjestu govori Dr. Mantuani: »Vrlo je vjerojatno, da je bio stric, ako ne brat našeg Atanasija Georgicea Juraj Georgiceus, koji je postao godine 1649 biskup ninski, a od godine 1653. do 1660. bio je biskup krčki.«

Doista, Juraj Georgiceo-Juričin, biskup krčki, spomenutom Atanasiju biće bio stric, a to bi se imalo zaključiti iz samoga Atanasijeva pisma na baruna Čikulina, pisanog 16. siječnja 1636. iz Rijeke, u komu piše: »Sada, kada dodjem na Rijeku k svetôm Vidu, tamo kanim ostati, jer sam već unajmio i kuću, ali ne ću u nju ući, dok se ne vratim iz Istre, budući želim pohoditi moga strica.«²⁵ U Istri je dakle bio Atanasijev stric, koga je on godine 1636. želio pohoditi. Po Istri i po Italiji, a osobito po onomu dijelu, koji je bio pod vlašću mletačkom, bilo je rasijano mnogo naših svećenika iz Dalmacije, pak tako i Juraj Georgiceo-Juričin bio je u Istri, kako se to vidi iz rasprave Ivana Črnčića: »Prilozi imena Slovjenin ili Ilir u našem gostinju u Rimu poslije god. 1453.«²⁶ Tu se vidi, da je 30. XII. 1651. bio »predsjednikom u gostinju Juraj Georgiceo Splićanin, izabrani biskup Nina«; jednako u sv. Jeronimu bio je i Frano de Marchi, koji je bio nasljednik Jurju na biskupskoj stolici u Krku.

Kad se je rodio i koliko je godina živio biskup Juraj, nije nam moguće saznati.

3) **Frane Georgiceo-Juričin** rodio se u Kaštel Sućurcu godine 1639., a umro je u Rimu 4. siječnja 1729., kako to pisac »zavještaja« u sv. Jeronimu izričito navodi.

»§ 1. Zaklade vjekovitih sv. Misa. čl. II., br. 2. ... Frane Giorgicea, iz Sućurca Splitske Biskupije, nadpop ove sborne crkve sv. Jeronima, u svojoj oporuci 18 srpnja 1726 — u razvezanim spisima d a n a s kod Monti-a Bilježnika Kardinala Vikara, — poslije nego ostavi zakladu gostinju, koju već opisasmo u odnosnom Izvješću k čl. IV., br. VI., ostavi i ovomu Kaptolu — Luogo uno di Monte Ristorato prima erezione — (to je bila vrst obveznica) uz obavezu, da se zauvijek na ishodni dan njegove smrti pjeva sv. Misa. Umro je, ne: na 12 siječnja 1729, kako piše na njegovoj nadgrobnoj ploči, koja je u ovoj crkvi, već na 4 siječnja 1729, kako se jasno razabire

²⁵ »Sv. Cecilija« g. 1915, str. 77, opaska 28: »Modo cum Flumen ad s. Vitum venerim, hic me permansurum opinor, jam enim domum ad afflictum accepi, nondum autem sum illam ingressus, donec Istria revertar, quia patrum meum invisere volo«. — U sljedećoj opasci Dr Mantuani govori: »Vrlo je vjerojatno, da će se u tom do sada još neuredjenom arhivu obitelji grofa Sermagea (nalazi se u Zemaljskom Arhivu u Zagrebu) naći još podataka za život i djelovanje našeg Georgicea.«

²⁶ »Starine« Jug. Ak. knjiga XVIII, g. 1886, str. 80, opaska 3.

iz glasovanja Kongregacije Ilirske na 9 siječnja 1729, te također iz kapitularnih knjiga o sv. Misam...»²⁷

Prema nadgrobnom natpisu, koga smo već vidjeli u Črnčičevu pismu, Franju Georgicea-Juričina posla njegov stric Juraj, krčki biskup, u Rim na nauk po napatku kardinala Benedikta Odeskalka. U Rimu se je odlikovao svojom učenošću, razboritošću i pobožnošću, te je već godine 1673 ili 1674, u 34 godini života, bio izabran za nadpopa u našem sv. Jeronimu, pak tu je čast i službu vršio sve do godine 1726. — Evo stavke o tomu, prepisane iz zavodskih knjiga sv. Jeronima.²⁸ »§. II, čl. IV, br: 6. Zaklada svećenika Frane Giorgicei.

Od 1673 ili 1674 do 1726 bio je nadpop zborne crkve sv. Jeronima Franjo Giorgicei, rodom iz Sućurac, hrvatskog mjesta, Splitske Biskupije. Zato se opravdano cijeni, da je ovo prezime »Giorgicei« potalijančeno hrvatsko prezime Jurčić ili Juričić. To se ima isto reći i za Jurja Georgicea, sinovca Franina, koji ga je odmah naslijedio kao nadpop, te i on ustanovio zaklade u sv. Jeronimu, kako će se to viditi.

Frane dakle Giorgicei ili Juričić, gore rečeni, u svojoj oporuci 18 - VI - 1726 — u razrezanim spisima d a n a s Monti-a bilježnika...«

²⁷ Velč. Kadić ovako je prepisao: »§ 1. Legati perpetui di messe art. II, n. 2.

... Francesco Giorgicei, cioè da Sućurac Diocesi di Spalato, arciprete di questa collegiata di S. Girolamo nel suo testamento 18 luglio 1726 — in atti sfasciamenti oggi Monti Notaro del Cardinal Vicario, — dopo aver lasciato un legato all' ospizio, da noi già descritto nella rispettiva Relazione all' arti. IV. N. VI., lasciò a questo Capitolo — Luogo uno di Monte Ristorato prima erezione — con il peso di un' anniversario perpetuo da cantarsi nel giorno di sua morte. Mori, non: pridie id: januarii a. D. MDCCXXIX come sta scritto sulla sua lapide sepolcrale esistente in questa chiesa, ma bensì pridie nonas januarii di detto anno, vale a dire, il 4 geunajo 1729, come chiaramente risulta da risuluzioni prese della Congregazione Illyrica nel giorno nove gennaio 1729, ed anco dei capitolari libri delle Messe....«

²⁸ Prema prepisu velč. Kadića ovako glasi: §. II, arti. IV. n. 6.

Legato del sacerdote Francesco Giorgicei.

Dal 1673 o 1674 al 1726 arciprete della collegiata di s. Girolamo era Francesco Giorgicei, nativo di Sućurac, paese slavo della diocesi di Spalato. Con ragione, quindi, si sospetta che questo cognome »Giorgicei« sia un' italianizzazione dello slavo Jurčić o Juričić. Ciò valga anco per Giorgio Giorgicei, nipote di detto Francesco, e suo successore immediato nell' arcipretura, il quale pure istituì, come si vedrà dei legati in S. Girolamo.

Dunque Francesco Giorgicei o Juričić suddetto nel suo testamento 18 luglio 1726-in atti Sfasciamenti oggi Monti Notaro...«

Poradi spomenutih odlika Franjo je Giorgiceo-Juričin uvelike omililo spomenutom kardinalu Benediktu Odeskačku, pak Papi Inocentu XI, Alesandru VIII i Klementu XI, koji ga je bio dapače odredio za odaslanika, eda bi izmirio s Rimskom crkvom Ruskog cara i cijeli ruski narod. — Ovu veoma važnu zgodu iz Franina života, potanje bi trebalo iznijeti na vidjelo iz Vatikanskih arhiva, jer bismo ga sigurno iz toga njegova poduzeća mogli puno bolje upoznati i ocijeniti. — Biskupsko dostojanstvo, koje mu je bilo od srca nuđeno više puta, on je, u svojoj čednosti, odbio i prosljedio skromni svoj život u sv. Jeronimu na veliku korist ilirskog-hrvatskog naroda, komu je i on pripadao.

Franji Giorgiceu-Juričinu bila je podijeljena komenda opata rogovskog kraj Biograda na moru²⁹ na 8-X 1683, a bio je uveden u posjed iste na 19-VI 1684 po ovlaštenom nadbiskupu Pazzaghi-u. Franjo je na 24-IV 1686, kao opat rogovski upravio molbu na mletačkog dužda, u kojoj spominje, da je za posljednjega rata dosta žrtvovao za državu: roditelje i rođake pod Klisom i Solinom, pak platio i desetinu, a Turci su mu posjekli opatijske vinograde i maslinike. Pošto mu na posjedima sv. Filipa i Jakova, Rogova, Vrbice i Turnja kmetovi niječu gospodarsčinu, jer da su to bili turski posjedi, on moli dužda, da naredi generalnom providuru Dalmacije, da sklone kmetove na njihovu dužnost, jer oni, presvijetli dužde, nijesu Vlasi, već kmetovi još mojih prethodnika, koji uvijek stanuju u spomenutim selima.

Do godine 1718 bio je Franjo rogovski opat.

4) U rujnu 1718, komendator - opat rogovski Franjo Giorgiceo-Juričin odrekne se te opatije na korist svoga sinovca: **Stjepana Giorgiceo-Juričina**. Na 4-I-1719 nadbiskup Vicko Zmajević bio je imenovan ovlaštenikom, da zaposjedne rogovsku opatiju u ime Stjepana Giorgicea-Juričina.³⁰ I Stjepan dakle Giorgiceo-Juričin bio je svećenik, te je po svoj prilici i on bio u Rimu; umro je na 1-II 1726.

5) Poslije smrti Stjepanove bio je imenovan komendatorom rogovske opatije: **Juraj Giorgiceo-Juričin**, drugi sinovac Frane nadpopa u sv. Jeronimu. U veljači 1726 bio je dakle Juraj imenovan opatom Rogova, a u lipnju, iste godine, nakon odreke strica Franje, bio je imenovan i nadpopom sv. Jeronima. — Na 12-IV 1727 Sveta Stolica³¹ naređuje rogovskom opatu komendatoru i nadpopu sv. Jeronima u Rimu, a splitskom svećeniku Jurju Giorgiceu, koji posjeduje još nadarbínu sv. Jurja u Mrljanu, sv. Martina

²⁹ »Vjesnik Hrvatskog Arheološkog društva« u Zagrebu, svezak III. g. 1898-99, Dr. Luka Jelić: »Povjesno topografske crtice o biogradskom primorju« na str. 70 i 86. to odgovara po Jeliću, broju: 201 »Rogovskog Arhiva«.

³⁰ »Vjesnik Hrv. Arh. dr.« g. 1898-99 str.: 70, 86-87.

³¹ »Vjesnik Hrv. Arh. dr.« g. 1898-99 str.: 70, 87.

de Cozzia, sv. Mihovila od Stanoga, sv. Petra u Mrljanu i benediktinsku opatiju de Barbato rapske Biskupije, kako ima ulagati prihode, Isti je imao komendu i opatije u Tkonu.³²

Na 22 - XI 1727 bio je Juraj uveden u posjed komende rogovske, te ju je posjedovao do smrti: 26 - I 1741.

Ovaj Juraj Giorgiceo-Juričin ustanovio je na 26 - I 1741 zakladu na korist potomaka brata mu Frane i Mije, i to: bilo po muškoj, bilo po ženskoj lozi; s tom zakladom, kako vidjesmo, bavi se i Črnčićevo pismo.

Juraj je svomu stricu Franji postavio nadgrobnu spomen ploču u crkvi sv. Jeronima, koja se sada nalazi uzidana do glavnog oltara, — te na njoj ocrtao ukratko i dolično njegov život i rad.

U: »Arhivu za povjesnicu Jugoslavensku g. 1851«, pod naslovom: »Ilirski zavod i crkva sv. Jerolima u Rimu«³³ piše Kukuljević ovako: »Medu onimi muževi, koji su tu neko vrijeme ili duže živili, bijaše osim mnogih drugih, naš domaći spisatelj prve kritične historije kraljevinah Dalmacije, Hrvatske i Slovenije: **Ivan Lučić** (Lucius) Trograniin, a prije i poslije nega naši umni spisatelji: Juraj Baraković, Antun Bogdanović (Diodati), Petar Božidarić, Juraj Jurjević (Georgiceo) ...«

Kukuljević Jurja Georgiceo-Juričina ubraja među spisatelje, a od njega, koliko nam je poznato, nije bilo ništa tiskano, ako li se možda na ovoga Jurja ne odnosi onaj prijevod knjige: »Modus bene moriendi«, a ne na krčkog biskupa Jurja, kako mu je Dr. Mantuani pripisao.

6. Prvi i posljedni, pak dosljedno — jedini od plemena Giorgiceo-Juričin bio je **Pavao Giorgiceo** sin Frane, (rođen 19 - I 1726, a umro 14 - IX 1784), koji se je okoristio zakladom pk. strica Jurja, te došao u Rim na nauke, postao svećenik, te kanonik sv. Jeronima. Pavlova majka Klara bila je od obitelji Cambio iz Kaštel Kambelovca. Na krštenju Pavlovu bili su mu kumovi: konte Ante Alberti i Isabela ud. Nikoie Capogrosso, obojica iz Splita; pak na temelju ovih veza, možemo zaključiti, da se je pleme Giorgiceo-Juričin bilo popelo među prve obitelji Splita i okolice.

Kako je ubilježeno u knjigama zavoda sv. Jeronima u Rimu,³⁴ **Pavao Giorgiceo-Juričin**, sinovac Jurja, umro je »na 15 rujna 1785 u Sućurcu svom rodnom mjestu ...«; i dandanas u »napovjedanju mrtvih« župe Kaštel Sućurca spominje se na taj dan: Pavao Giorgiceo, kanonik u Rimu.

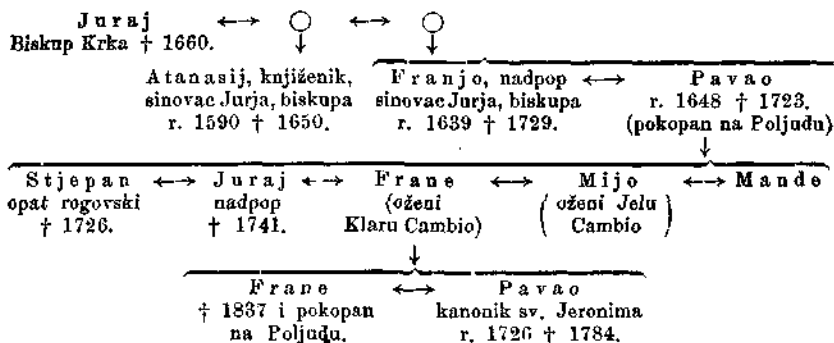
³² »Starohrvatska prosvjeta« god. III, br.: 2, str. 70: Juraj Juričin Giorgiceo bio je XIII komendator Tkona.

³³ »Arhiv« g. 1851, na str. 105.

³⁴ Prema pismu Velč. Kadića, to je ubilježeno pod: »§. II, art. IV. n. 7. Legato del sacerdote Giorgio Giorgicei o Juričić.«

Lijepu uspomenu ostavili su Giorgiceji-Juričini u svom rodnom mjestu Kaštel Sućurcu, što su župskoj crkvi dobavili: moći Svetog Križa, a Gospi na Hladih: privilegirani oltar.

RODOSLOVLJE GEORGICEO-JURIČIN.

»Tko je sastavio Rimski Katalog?«

Tako pitaju: Monsignor Don Frane Bulić i Dr J. Bervaldi³³ pisci: *Kronotakse solinskih Biskupa*, (preštampane iz »Bogoslovske Smotre« godina 1912 — svez. I-IV...) pak ovako nastavljaju: »Farlati nam ne kaže tko, ali veli, da je bio neki Dalmatinac: *vir doctrina et eruditione insignis*. U istinu sastavljač ovoga kataloga morao je biti ne samo dobar poznavalac opće svjetovne i crkovne povijesti, nego još više i naše domaće, kršćanske i političke. A koji je to čovjek, koji je bio na osvit XVIII. vijeka, ili prije, živio i tako dobro poznao našu prošlost, da je mogao sve one Biskupe onako lijepo urediti? Valjda posvjesničar Ivan Lučić?...« Ali pisci zatim odbacuju Lučića, jer »da nije bio dobro upućen u povijest Solina«, pak i stoga što je umro u Rimu 3-I 1679, a »Katalog Rimski« dopire sa Biskupima do godine 1719. — Ispituju dalje da li je pisac »Kataloga« možda Pacifik Bizza nadbiskup Splita od 1746—1756? Onda da li je Riceputi ili sam Farlati? Pak zaključuju ovako: »Mi držimo veoma vjerojatnim da Rimski Katalog nije nitko drugi sastavio, nego jedan od ove dvojice« (str. 81), te razlažući nadalje i razglabajući sastav Rimskog Kataloga ravršuju: »Po svemu se vidi, da je to navlaš učinjeno, da se ne dozna za pravog autora ovoga kataloga« (str. 83).

O završetku »Rimskoga Kataloga« Bulić — Bervaldi piše: »Začudno je, da dok je I. svezak *Illyricum Sacrum* izišao godine 1751., ipak Rimski Katalog svršava sa Stjepanom Cupilli (1719), a ne navada njegove nasljednike Ivana Krstitelja Laghi g.

³³ Don F. Bulić i Dr. J. Bervaldi: »Kronotaksa Solinskih Biskupa«, Zagreb 1912-13, na str.: 78, 79, 81, 83 i 92.

1720—1730, ni Antuna Kadčića g. 1730—1746, pa ni samog Pacifika Bizzu, koji je postao biskupom 1746., i komu je, kako je, kako vidjesmo, sam Predgovor posvećen.

Zašto sve ovo? Nije li se i ovim htjelo dati veće snage Rimskom Katalogu, kao da je bio sastavljen od nekog učenog Dalmatinca na temelju rimskih *Tabulae*?» (str. 92).

Na taj upit: »Zašto sve ovo?« odgovoriti ćemo, da je sa Cupillom Stjepanom g. 1719 završen »Katalog Rimski«, jer je njegov auktor bio tada starac od 80 godina; a tko je taj? Taj je: Franjo Georgiceo-Juričin. — Evo pak oslonja, koji nas dovode do toga zaključivanja.

1. Sam Farlati, koji je dobio u ruke »Rimski Katalog«, kaže nam, da je njegov auktor neki Dalmatinac, kako je to on saznao (comperio) od onoga, koji mu je dao taj Katalog.

2. Taj Dalmatinac bio je muž vrlo učen i izobražen (vir doctrina et eruditione insignis), a takav je bio Franjo Georgiceo-Juričin, kako se razabire iz njegovog životopisa u kratko ispisana na nadgrobnoj ploči u crkvi sv. Jeronima u Rimu. Franjo bio je učen i pobožan, ali usto i čedan, pak zato je odbijao biskupsku čast više mu puta ponudenu. — Što ga je papa Klement XI bio odredio za svoga odaslanika k ruskom caru Petru I-om, radi izmirenja istočne sa zapadnom crkvom, i to je dokaz poznate njegove učenosti; a samo se po sebi podrazumijeva, da, kad je bio izabran za to vrlo važno djelo — izmirenja, da je morao imati i veliku izobrazbu, te osobito dobro poznavanje istočne crkve i slavenske povijesti.

3. »Qui cum Romae esset« — koji je bio u Rimu, koji je živio tamo, govori Farlati, on je iz Tabularija rimskih sastavio taj Katalog, a Frane Georgiceo-Juričin još kao mladić bio je poslan od strica Jurja, biskupa Krčkog, na nauke u Rim, gdje je proživio sav svoj dugi život. Dugi — govorimo, jer je doživio malne 90 godina, a preko 50 godina bio je nadpop u našem sv. Jeronimu u Rimu.

4. Ovaj »Katalog Rimski« govori Farlati, da je »možda najnoviji-najmladji« (fortasse recentissimus), a uistinu i je; jer njegov auktor Franjo Georgiceo-Juričin živio je do godine 1729, a završio je »Katalog« godine 1719, kao starac od 80 godina.

5. U životu Franje Georgicea-Juričina zapažamo, da se je godine 1718 u rujnu, odrekao komende rogovske na korist sinovca Stjepana, a početkom godine 1726 umre mu sinovac Stjepan i on u lipnju iste godine ustanovi oporučnu zakladu. Na temelju ovih opažanja, može se slijedeće izvesti:

Godine 1718, u životu Franje Georgicea-Juričina, nadpopa sv. Jeronima u Rimu, nadošlo je neko zdravstveno pogoršanje, pak zato se odreče uprave rogovske opatije na korist mladog svog sinovca Stjepana, a nadpopom sv. Jeronima i dalje ostaje, jer su mu pri ruci sinovac Stjepan i Juraj; godine 1726, nadode novi

udarac, možda i poradi smrti sinovca Stjepana, te on čini oporučnu zakladu, i odriče se nadpopske dužnosti i časti u sv. Jeronimu, koja pređe na sinovca mu Jurja.

Evo sada zaključka. Franjo Georgiceo-Juričin napisao je »Katalog Rimski« i završio ga sa nadbiskupom splitskim Stjepanom Cupilli g. 1719, jer mu je njegovo zdravlje dopuštalo, da je do godine 1718 mogao raditi, a poslie više nije mogao, starac od 80 godina, pak zato je sa nadbiskupom Cupilli i završen »Katalog Rimski.«

6 Juraj Georgiceo-Juričin čuvao je »Katalog Rimski« strica Franje i ostale rukopise povijesti Ilirske kroz desetak godina kod sebe, a tek pri smrti — 1741, u oporučnoj zakladi, kako se vidi iz Črnčićeva pisma: »ostavi Metropolitanskom kaptolu u Splitu skup rukopisa stari uzdržavajući povjest Ilirika«. — Jer je tu bio »skup rukopisa stari«, cijenim, da nije ta povjest Ilirika bila djelo samo Franje, već tu, biće bilo povjesnih sastavaka o Iliriji i od drugih članova plemena Georgiceo-Juričin, kao n. pr. možda i od Atanasija, o komu je prof. Ljubić napisao, kako smo prvo vidjeli: »ostalo, nije izdano«, a to »ostalo« nije li bio dio ove povijesti Ilirika?

Ovdje treba i ovo istaknuti. Juraj Georgiceo-Juričin po svojoj volji, a možda i po želji pk. strica Franje, ostavio je »stare rukopise povijesti Ilirika« Metropolitanskom Kaptolu u Splitu, čiji su Biskupi bili: »Primati Dalmacije i Hrvatske«, jer je htio, da povijesni rad sinova Splitske nadbiskupije pripadne njezinom Kaptolu, koji će ga znati cijeniti, čuvati i s njim se najbolje poslužiti; pri tomu za sigurno, biće Jurju bila pred očima povijest Tome Arcidakona i druga u Kaptolu očuvana starinska djela.

7. »Povijest Ilirika«, koju je godine 1741 ostavio Juraj Georgiceo-Juričin metropolitanskom Kaptolu Splita, po svoj prilici Kaptolu je brzo mogla doći u ruke po Jurjevu sinovcu Pavlu, koji je tada u Rimu učio i na praznike hodao kući u Kaštel Sućurac. Nadbiskup Pacifik Bizza, o komu Farlati govori: »Jure ac merito haberi ac dici potest alter veluti parens ac conditor Historiae Illyricae«,³⁰ taj je »skup stari rukopisa«, sa svim ostalim Kaptola Splitskog, predao historičaru Farlatu i rekao mu, kako je čuo, da mu je auktor jedan Dalmatinac, učen, koji je živio u Rimu i tamo umro, a taj je: naš Franjo Georgiceo-Juričin.

³⁰ Farlati: »Illyricum Sacrum«, T. III. str. 558.